

RINGERIKE
KOMMUNE

Status økonomi – formannskapetets strategiseminar 10.-11.06.21

Tore Isaksen, rådmann

- Det økonomiske utfordringsbildet
- Måltall
- KOSTRA

- Oppjusteringen av skatteanslaget i RNB gir permanent heving av nivået på frie inntekter
 - Demografikompensasjon
 - Pensjonskostnader
 - Rom for å styrke tjenestetilbudet

- Usikkerheter i beregninger for pensjonskostnader i 2022:
 - Endret reguleringsmetode
 - Gir isolert sett økte pensjonspremier
 - Frigjorte premiereserver – ny offentlig tjenstepensjon sammen med nye regler for samordning
 - Reduksjon i kravet til avsetninger
 - Ringerike kommune får 130,5 millioner kroner
 - Fordelt over 7 år – 18,6 millioner per år
 - Kan benyttes til delbetaling av årlige pensjonspremier
 - Nytt anslag på merkostnader til pensjon i statsbudsjettet for 2022 – 13. oktober 2021

- Økte krav til kompetanse
- Økt finansieringsansvar for ordinære fosterhjem
- Høyere egenandel for statlige barneverntiltak som forsterkede fosterhjem og institusjon
- => **forebygging og tidlig innsats**

- Kompenseres for økt ansvar
- Øremerket tilskudd til stillinger i kommunalt barnevern innlemmes i 2022

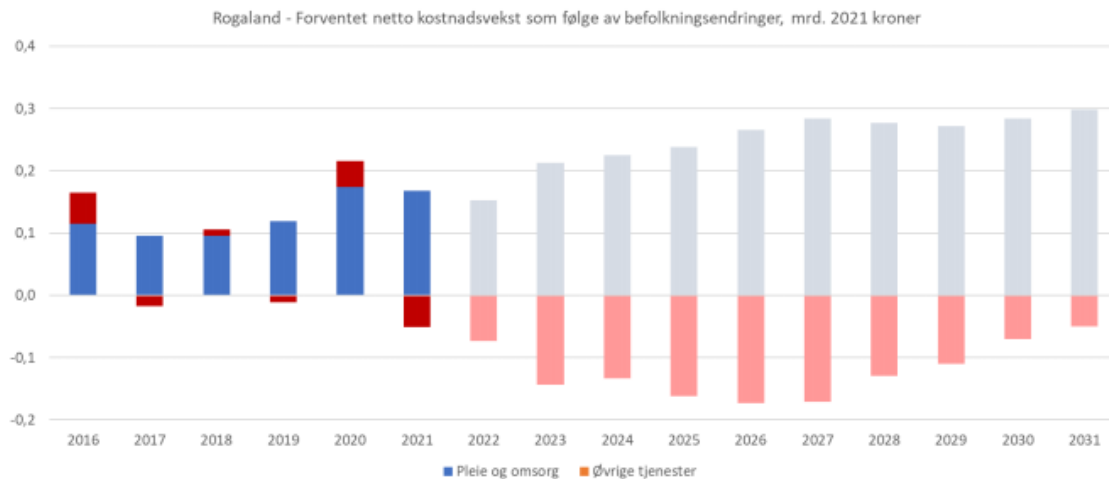
- Handlingsrommet i statsbudsjettet blir mindre
 - Flere eldre
 - Relativt færre i yrkesaktiv alder => veksten i skatteinntekter vil avta
 - Avtagende vekst i oljefondet

To viktige stolper:

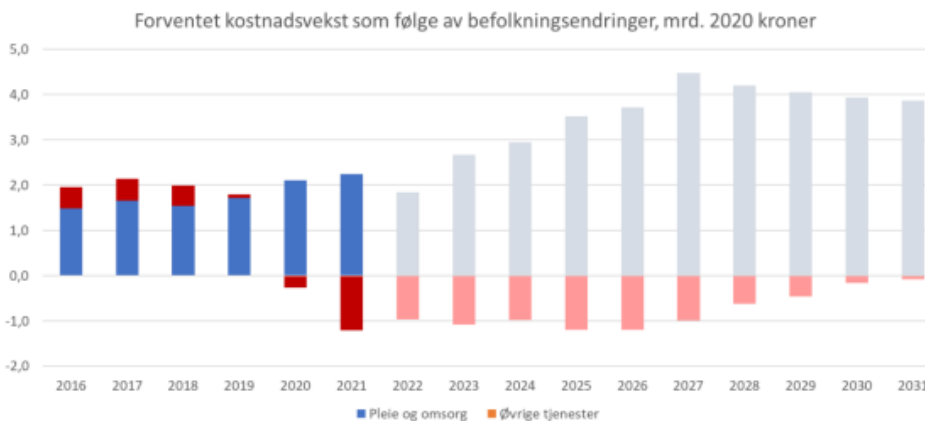
- Skape handlingsrom gjennom kommuneøkonomi
 - God kommuneøkonomi – mer rammefinansiering – finne lokalt tilpassede løsninger
- Skape handlingsrom gjennom måten vi styrer på
 - Organisering i offentlig sektor – overordnede mål

Befolkningsendringene gir store omproriteringsbehov

Også i storbyene er det omprioriteringsbehov, men i en litt annen takt

Sentrale inntekter – utvikling 2019 til 2022

- Basert på KS sin modell etter RNB 2021 – økning i frie inntekter 21 mill. kroner

	2019	2020	2021	2022
Rammetilskudd	734 394	798 738	790 923	789 862
Netto inntektsutjevning	79 291	60 112	80 345	64 335
Skatt på formue og inntekt	840 146	853 860	912 881	950 867
Sum	1 653 831	1 712 710	1 784 100	1 805 100

- Ingen finansiering av korona-kostnader
- Høyere egne skatteinntekter – inntektsutjevningen går ned

Utvikling finanskostnader – vedtatt økonomiplan

Hele 1000	2020 (R)	2021 (B)	2022 (HP)	2023 (HP)	2024 (HP)	2025
Renteutgifter	55 330	50 300	55 600	63 200	69 000	69 000+
Avdrag	125 816	143 400	152 400	161 200	163 700	163 700+
Sum finanskostnader	181 146	193 700	208 000	224 400	232 700	?

- God tjenestekvalitet – viktig for brukeren, men kan også gi lave kostnader?
- Lave kostnader – påvirker finansene mest
- Gode finanser – det viktigste for kommuneledelsen

Er det slik at gode resultater kommer av hardt arbeid og god ledelse?

Eksterne faktorer:

- Regjeringens perspektivmelding
 - Demografiutviklingen – aldrende befolkning
 - Økte utgifter til helse og omsorgstjenester
 - Færre barn i barnehage- og skolealder
 - Inntektsutviklingen
 - Mindre handlingsrom i statsbudsjettet som følge av utviklingen i Oljefondet og at antall sysselsatte flater ut => strammere offentlige budsjetter
 - Bedre ressursbruk og omprioriteringer
 - Økt sysselsetting – økte skatteinntekter og lavere trygdeutgifter

Interne faktorer:

- Effektivitet
- Kvalitet
- Kommunens økonomiske stilling
 - Netto driftsresultat
 - Enhetskostnader
 - Pensjonskostnader
 - Gjeldsgrad – nivå på renter og avdrag
- Disposisjonsfond

Utvikling utgiftsbehov

År	Pleie- og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Sosial	Kommune- helse	Barnevern	SUM RINGERIKE
2021	10 892	- 3 667	- 6 706	132	1 004	- 503	1 151
2022	9 358	- 4 547	- 32	228	989	- 501	5 494
2023	17 389	- 3 373	4 568	- 69	1 250	- 72	19 693
2024	18 432	- 3 813	378	250	1 041	- 428	15 860
2025	15 961	- 5 133	- 410	170	1 204	- 431	11 361
2026	18 583	- 7 040	- 2 197	448	1 021	- 589	10 226
2027	29 083	- 7 920	- 1 345	- 22	1 329	- 563	20 562
2028	25 858	- 7 480	- 378	288	1 074	- 641	18 722
2029	26 400	- 2 493	1 058	404	981	- 203	26 147
2030	25 673	- 4 693	1 468	339	1 039	- 282	23 545
SUM	197 630	- 50 159	- 3 597	2 169	10 932	- 4 213	152 761

3 hovedstrategier

- Redusere enhetskostnadene
 - Flere elever per lærer – større skoler
 - Færre nattevakter i boliger med heldøgns tjenester (større enheter, samlokalisering, digitalt tilsyn)
 - Samlokalisere tjenestene i nærheten av kommunesentrene
- Redusere volum av tjenesten
 - Heve terskel
 - Mer målrettet og tidsbestemt
 - Forventningsavklaring
 - Råd og veiledning, samarbeid med pårørende og frivillige
- Tidlig innsats

Alle strategiene må virke sammen!

Måltall - oversikt

	Ringerike 2019	Ringerike 2020	Ringerike B2021	Gjøvik	Ringsaker	Modum	Ullensaker	Asker	Drammen	Lier	Kostragruppe 10
Prioritet											
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (B) Økonomi	9,6 %	9,1 %	8,3%	15,4 %	18,3 %	6,8 %	4,9 %	18,2 %	17,6 %	12,1 %	10,1 %
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (B)	2,5 %	1,3 %	0,5%	-2,0 %	2,1 %	1,5 %	2,0 %	3,9 %	4,3 %	5,3 %	2,2 %
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (B)	92,8 %	110,0 %	122,9%	74,3 %	96,4 %	54,1 %	150,6 %	84,2 %	148,9 %	101,5 %	100,3 %

- Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter
 - Anbefalt minimum 1,75% - høyere dersom egenfinansiering av investeringer
 - Vedtatt måltall for Ringerike kommune er 2%
 - Strategi – opprettholder 2%
 - Netto driftsresultat på 48 mill. kroner
 - Økte inntekter
 - Hva er mulighetene?
 - Eiendomsskatt – retaksering i 2023
 - Reduserte kostnader

- Anbefalt over 10%
 - Høyere dersom det skal benyttes til egenfinansiering av investeringer
 - Vedtatt måltall er 10% for disp.fond eks Fossefondet

I hele 1000	
Disposisjonsfond totalt per 01.01.21	228 002
Spesifikasjon:	
Disposisjonsfond krisesenter	450
Disposisjonsfond - tilført fra Fossefondet	49 141
Disposisjonsfond - tilført fra driften	178 410

- Vil utgjøre over 240 mill. kroner mot dagens 178 mill. kroner
- Strategi:
 - Høyere netto driftsresultat vil påvirke disposisjonsfondet positivt

- Mange ulike anbefalinger - under 75%, under 50% osv
- Vedtatt måltall er 100%
- Forslag til strategi:
 - Ikke-gebyrfinansierte investeringer skal fra 2025 ikke overstige årlige avdrag
 - I 2024 er avdrag budsjettet med 163,7 millioner kroner
 - **Måltall 130%**
 - Realisert måltall vil med denne strategien gradvis nærme seg 100%
 - Gjennomsnittlige årlige investeringer – 150 mill. kroner

	Datakilde	Ringerike 2019	Ringerike 2020	Gjøvik	Ringsaker	Modum	Ullensaker	Lier	Kostragruppe 10
Prioritet									
Netto driftsutgifter til grunnskole (202), per innbygger 6-15 år (B)	Framsikt	84 701,5	88 478,8	91 472,7	105 478,2	92 044,4	80 165,9	88 911,7	91 044,6
Produktivitet									
Elever per kommunal grunnskole (B)	Framsikt	249	265	224	193	226	354	288	261
Dekningsgrad									
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	KOSTRA	8,4 %	8,9 %	6,6 %	7,5 %	10,0 %	8,6 %	8,0 %	7,9 %
Kvalitet									
Elevunders. 10. trinn - Trivsel	Skoleporten	4,2	4,0	4,1	4,2	4,2	4,1	4,2	
Elevunders. 7. trinn - Trivsel	Skoleporten	4,3	4,2	4,1	4,2	4,4	4,2	4,3	
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10.årstrinn	KOSTRA	14,6	14,7	12,0	11,5	13,9	14,3	13,9	13,6

	Datakilde	Ringerike 2019	Ringerike 2020	Gjøvik	Ringsaker	Modum	Ullensaker	Lier	Kostragruppe 10
Prioritet									
Netto driftsutgifter barnehagesektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (B)	Framsikt	13,6 %	13,3 %	11,9 %	14,0 %	14,2 %	18,4 %	18,8 %	14,5 %
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	KOSTRA	169 024,0	172 510,0	169 362,0	176 245,0	178 608,0	161 785,0	166 707,0	165 197,0
Dekningsgrad									
1-5 år andel barn i barnehage i forhold til innbyggere (prosent)	KOSTRA	93,3 %	93,8 %	97,0 %	92,3 %	90,7 %	91,9 %	92,9 %	93,2 %
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til alle barn med barnehageplass (B)	Framsikt	21,1 %	21,8 %	20,6 %	13,4 %	16,4 %	37,3 %	24,2 %	19,8 %

	Datakilde	Ringerike 2019	Ringerike 2020	Gjøvik	Ringsaker	Modum	Ullensaker	Lier	Kostragruppe 10
Prioritet									
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten (B)	Framsikt	11 953	11 120	19 695	10 188	10 015	9 290	8 077	10 628
Produktivitet									
Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder	KOSTRA	99,0 %	99,0 %	76,0 %	95,0 %	99,0 %	97,0 %	98,0 %	94,0 %
Dekningsgrad									
Barn med undersøkelse ift. antall innbyggere 0-17 år	KOSTRA	5,2 %	5,4 %	5,6 %	5,5 %	6,3 %	7,8 %	3,7 %	5,1 %

	Ringerike 2019	Ringerike 2020	Gjøvik	Ringsaker	Modum	Ullensaker	Lier	Kostragruppe 10
Prioritet								
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-20 år (B)	3 375	3 677	3 404	3 106	4 058	2 426	3 291	2 821
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunehelse (B)	2 464	2 981	3 593	3 501	3 414	2 866	2 933	3 188
Grunnlagsdata (Nivå 3)								
Jordmor avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsestjenesten per 10 000 innbyggere 0-5 år (årsverk)	11,8	12,2	5,6	11,9	27,1	11,3	9,8	15,9

	Ringerike 2019	Ringerike 2020	Gjøvik	Ringsaker	Modum	Ullensaker	Lier	Kostragruppe 10
Prioritet								
Netto driftsutgifter pleie og omsorg i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (B)	36,3 %	35,6 %	33,4 %	31,9 %	34,8 %	26,3 %	35,8 %	32,3 %
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 80 år og over (B)	416 025	418 358	421 790	409 584	422 876	451 129	485 024	440 635
Produktivitet								
Utgifter per beboerdøgn i institusjon	4 543	5 278	5 411	3 758	4 190	4 159	5 210	4 168
Dekningsgrad								
Andel beboere på institusjon under 67 år (B)	12,4 %	12,1 %	10,1 %	10,7 %	6,8 %	18,0 %	16,1 %	12,0 %

	Ringerike 2019	Ringerike 2020	Gjøvik	Ringsaker	Modum	Ullensaker	Lier	Kostragruppe 10
Prioritet								
Andel netto driftsutgifter til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid (B)	29,5 %	27,9 %	14,1 %	29,8 %	11,1 %	31,3 %	25,8 %	26,3 %
Dekningsgrad								
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde (B)	48,2 %	43,2 %	36,7 %	40,6 %	30,8 %	31,7 %	35,5 %	44,0 %

	Ringerike 2019	Ringerike 2020	Gjøvik	Ringsaker	Modum	Ullensaker	Lier	Kostragruppe 10
Prioritet								
Brutto investeringsutgifter til boligformål per innbygger i kroner	2 203	7 827	857	353	3 439	1 661	427	1 390
Kommunale boliger korrigerede brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)	2 051	2 257	181	1 154	1 489	969	1 393	1 232

	Ringerike 2019	Ringerike 2020	Gjøvik	Ringsaker	Modum	Ullensaker	Lier	Kostragruppe 10
Prioritet								
Aktivitetstilbud barn og unge nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)	52	4	129	255	194	198	329	144
Bibliotek nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)	258	213	311	252	251	204	211	277
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner	1 711	1 779	2 823	2 324	2 152	2 156	1 641	2 382

	Ringerike 2019	Ringerike 2020	Gjøvik	Ringsaker	Modum	Ullensaker	Lier	Kostragruppe 10
Produktivitet								
Avløp - Årsgebyr for avløpstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	6 150	7 200	2 848	6 741	6 016	3 073	5 406	4 390
Avløp - driftsutgifter per innbyggere tilknyttet kommunal avløpstjeneste (kr/tilkn.innb)	1 294	1 380		2 593	1 710	1 533	1 432	
Vann - Driftsutgifter per tilknyttet innbygger (kr/tilkn.innb)	740	807		1 190	1 210	951	1 300	
Dekningsgrad								
Avløp - Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste	78,6 %							
Vann - Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal vannforsyning	92,7 %	91,5 %	85,6 %	86,1 %	70,2 %	85,0 %	84,8 %	
Kvalitet								
Avløp - Estimert gjennomsnittsalder for spillvannsnett med kjent alder	50,0							
Estimert vannlekkasje per meter kommunal ledning per år (m3/m/år) (m3)	4,9	4,9	6,0	1,7	4,9	2,1	4,6	
Renovasjon - Husholdningsavfall per innbygger (kommune)	477	586	546	563	504	456	503	0
Økonomi								
Avløp - Finansiell dekningsgrad (B)	112							
Vann - Finansiell dekningsgrad (B)	98,5 %							

	Ringerike 2019	Ringerike 2020	Gjøvik	Ringsaker	Modum	Ullensaker	Lier	Kostragruppe 10
Prioritet								
Netto driftsutgifter per innbygger (338) forebygging av branner og andre ulykker (B) **)	95	41	76	92	-38	68	56	50
Netto driftsutgifter per innbygger (339) beredskap mot branner og andre ulykker (B) **)	867	845	739	662	585	598	599	822

	Ringerike 2019	Ringerike 2020	Gjøvik	Ringsaker	Modum	Ullensaker	Lier	Kostragruppe 10
Prioritet								
Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per innbygger (B)**)	5 124	4 709	4 526	5 530	5 386	5 797	8 102	5 099
Produktivitet								
Korrigerte brutto driftsutgifter totalt eiendomsforvaltning, kommune utgifter per kvadratmeter bygg (kr)	1 190,7	974,5	1 107,1	1 244,3	1 123,0	1 195,3	1 247,7	1 157,2
Økonomi								
Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter (kr)	70	136	-22	175	121	68	96	107

	Ringerike 2019	Ringerike 2020	Gjøvik	Ringsaker	Modum	Ullensaker	Lier	Kostragruppe 10
Prioritet								
Byggesaksbehandling og eierseksjonering nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)	123	21	0	61	-131	-42	135	19
Fysisk planlegging, kulturminner, natur, nærmiljø, kommune netto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde beløp per innbygger (kr)	956	853	956	820	275	438	912	751
Kart og oppmåling nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)	104	83	0	-17	45	-15	102	65
Produktivitet								
Behandlede byggesøknader i alt (antall)	455	484		700	216	366	305	5 262
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (dager)	19	20		29	30	31	23	36

Prioritet	Ringerike	Ringerike	Gjøvik	Ringsaker	Modum	Ullensaker	Lier	Kostragruppe
	2019	2020						10
Brutto driftsutgifter til funksjon 100 Politisk styring , i kr. pr. innb (B)	398	302	524	221	261	273	341	266
Brutto driftsutgifter til funksjon 110, Kontroll og revisjon, i kr. pr. innb (B)	188	192	70	75	248	75	35	81
Brutto driftsutgifter til funksjon 120 Administrasjon, i kr. pr. innb (B)	3 459	3 340	3 367	3 108	3 940	3 778	3 527	3 700
Brutto driftsutgifter til funksjon 121, Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen, i kr. pr. i (B)	60	133	64	471	325	287	3 514	223
Brutto driftsutgifter til funksjon 130 Administrasjonslokaler, i kr. pr. innb (B)	339	203	507	441	512	439	545	486
Brutto driftsutgifter til funksjon 180 Diverse fellesutgifter, i kr. pr. innb (B)	6	0	178	5	20	10	-2 701	93

Avslutning og takk!

RINGERIKE
nærmest det meste

RINGERIKE
KOMMUNE